

Uchwała Nr X/96/2025

Rady Gminy Czarnia

z dnia 29 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Czarnia na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwała się, co następuje:

- §1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Czarnia na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czarnia.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2026 r.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Dorota Kaczmarczyk
mgr Dorota Kaczmarczyk

Załącznik do Uchwały
Nr X/96/25
Rady Gminy Czarnia
z dnia 29 grudnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY CZARNIA NA LATA 2026 - 2028

Czarnia 2025 r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU.....	4
1.1 PODSTAWA PRAWNA	5
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE CZARNIA	7
2.1 DIAGNOZA KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2023–2025.....	11
2.2 REALIZACJA USŁUG W LATACH 2023-2025.....	12
2.3 ANALIZA SWOT	15
2.4 WSPÓŁPRACA INSTYTUCJI I ORGANIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNIA ..	17
2.5 NOWE USŁUGI W ZAKRESIE REALIZACJI WSPARCIA RODZINY	19
3. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU	22
3.1 CEL GŁÓWNY	23
3.2 CELE SZCZEGÓŁOWE	23
3.3 PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	34
4. ADRESACI PROGRAMU	34
5. REALIZATORZY PROGRAMU	34
6. FINANSOWANIE PROGRAMU	35
7. MONITORING I EWALUACJA	35
8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	35
Podsumowanie	36
Spis tabel.....	37

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY CZARNIA NA LATA 2026-2028

Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która odgrywa kluczową rolę w wychowaniu, opiece i socjalizacji dzieci¹. To właśnie w niej młody człowiek zdobywa pierwsze doświadczenia, uczy się norm, wartości i zasad życia społecznego². Współczesne rodziny stają jednak przed licznymi wyzwaniami – rosnące koszty życia i wzrost konsumpcji sprawiają, że coraz trudniej jest utrzymać stabilność finansową, co często odbija się na relacjach między domownikami. Osłabione więzi rodzinne mogą prowadzić do zaniedbywania obowiązków wobec dzieci, problemów wychowawczych, konfliktów małżeńskich, a niekiedy również do sięgania po alkohol czy inne substancje uzależniające³.

Dziecko i rodzina wymagają szczególnej troski oraz systemowego wsparcia. To w prawidłowo funkcjonującej rodzinie tworzą się fundamenty emocjonalne, moralne i społeczne, niezbędne do harmonijnego rozwoju młodego człowieka. Rodzina kształtuje tożsamość, postawy oraz system wartości, będąc dla dziecka pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym. Tylko rodzina, która jest stabilna i dobrze zorganizowana, jest w stanie wychować młode pokolenie zdolne do budowania zdrowych relacji, empatii, poczucia własnej wartości i odpowiedzialności⁴.

Mimo to zdarzają się sytuacje, w których różnorodne problemy osłabiają jej funkcjonowanie. Rodzina może stać się dysfunkcyjna, jeśli nie radzi sobie z trudnościami, trwa w kryzysie lub przestaje pełnić swoje podstawowe role. W takich przypadkach dochodzi do narastania konfliktów, zaburzeń wychowawczych i utraty poczucia bezpieczeństwa. Niejednokrotnie konieczna jest wtedy interwencja zewnętrzna oraz wsparcie instytucjonalne. Długotrwałe kryzysy mogą prowadzić nawet do rozpadu więzi rodzinnych i konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej⁵.

Ponieważ problemy rodzin mają z reguły złożony charakter, wymagają one współpracy wielu instytucji oraz działań interdyscyplinarnych. Zadaniem państwa i samorządów jest

¹ B. M. Kałdon, Rodzina jako instytucja społeczna w ujęciu interdyscyplinarnym, "Forum Pedagogiczne UKSW" 2011, nr 1.

² O. Kacprowska, Uczenie się wychowania przez rodziców rodzin wielodzietnych, „Kultura i Wychowanie” 2023, nr 2(24).

³ B. Topij-Stempińska, Rodzina i jej przemiany na przestrzeni wieków, [w:] A. Błasiak, E. Dybowska (red.), Wybrane zagadnienia pedagogiki rodziny, Wyd. WAM, Kraków 2010, s. 25.

⁴ K. Choszczyk, Błędy wychowawcze tkwiące w postawach rodzicielskich, „Studia nad Rodziną” 2022, tom 26, nr 1-2 (59-60).

⁵ I. Krasiejko, Rodzina z dziećmi. Rodzina dysfunkcyjna, Wyd. Dyfin SA, Warszawa 2019.

zapewnienie rodzinom niezbędnej pomocy – zarówno materialnej, jak i emocjonalnej⁶. Kluczowe jest takie wsparcie, które pozwala rodzinie odzyskać zdolność do samodzielnego funkcjonowania. Najbardziej wartościowa jest praca w naturalnym środowisku rodziny, tak aby mogła ona pozostać razem i wspólnie pokonywać trudności.

Gmina Czarnia od lat podejmuje działania mające na celu wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. W obliczu rosnących zagrożeń konieczna jest kontynuacja i rozwijanie Programu Wspierania Rodziny, który stanowi ważny element lokalnej polityki społecznej. Stabilna i dobrze funkcjonująca rodzina jest fundamentem rozwoju młodego pokolenia, dlatego troska o nią ma priorytetowe znaczenie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026–2028, opracowany zgodnie z ustawą z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, odpowiada na potrzeby mieszkańców gminy. Jest integralną częścią lokalnej polityki społecznej, której celem jest wspieranie rodzin w ich funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i edukacyjnych. Program powstał w oparciu o diagnozę lokalnych problemów oraz analizę potrzeb rodzin zmagających się z trudnościami materialnymi, wychowawczymi czy zdrowotnymi.

Jego głównym zadaniem jest wzmacnianie rodzin przeżywających problemy, pomoc w odbudowie ich funkcji oraz wspieranie opieki nad dziećmi. Kontynuuje on założenia wcześniejszej edycji, ale kładzie większy nacisk na działania profilaktyczne i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Ważnym elementem programu jest zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa oraz pewności, że mogą liczyć na wsparcie odpowiednich służb i instytucji.

Program zakłada także zacieśnienie współpracy różnych podmiotów działających na rzecz rodzin, tak aby stworzyć spójny system pomocy. Dzięki temu możliwe będzie skuteczne przeciwdziałanie kryzysom oraz przywracanie rodzinom zdolności do samodzielnego życia i wychowywania dzieci.

1. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2024 r., poz. 177) Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia, placówek oświatowych, służby zdrowia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Myszyńcu, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarni, Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Czarnia, Policji i Sądu. Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gmina Czarnia realizuje zapisy w/w ustawy w zakresie zatrudniania asystenta rodziny. Obecnie w Centrum Usług Społecznych w gminie

⁶ B. M. Kałdon, Rodzina jako instytucja społeczna w ujęciu interdyscyplinarnym, "Forum Pedagogiczne UKSW" 2011, nr 1.

Czarnia zatrudnionych jest 2 asystentów rodziny. Ich rola zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, problem w pełnieniu ról rodzicielskich itp. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest nie dopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. W przypadku nie możliwości zapewnienia opieki i wychowywania dzieci przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy, w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanej formie pieczy zastępczej.

Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 został opracowany w oparciu o kluczowe dokumenty strategiczne i diagnozy funkcjonujące na terenie Gminy Czarnia, w tym: Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarnia, Diagnozę potrzeb i potencjału lokalnego, Lokalny plan deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych gminy Czarnia na lata 2025-2028 (LPDI), Gminny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy w Rodzinie oraz inne dokumenty planistyczne i analityczne odnoszące się do sytuacji społecznej mieszkańców gminy. Pozwoliło to na opracowanie programu adekwatnego do rzeczywistych potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży oraz zapewniło spójność działań z lokalną polityką społeczną.

1.1 PODSTAWA PRAWNA

Skuteczna pomoc rodzinie zmagającej się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz ochrona dzieci przed zagrożeniami wymagają ścisłej współpracy wszystkich osób i instytucji pracujących na rzecz dzieci i ich rodziców. Ustawa nakłada obowiązek uwzględniania praw dziecka, w tym:

1. Prawa do wychowywania się w rodzinie, a gdy jest to niemożliwe – do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej, o ile leży to w jego interesie;
2. Prawa do powrotu do rodziny biologicznej;
3. Prawa do utrzymywania kontaktów z rodzicami, chyba że sąd postanowił inaczej;
4. Prawa do stabilnych i bezpiecznych warunków wychowawczych;
5. Prawa do nauki, rozwijania swoich umiejętności i pasji, wypoczynku i zabawy;
6. Prawa do przygotowania do dorosłego i samodzielnego życia;
7. Prawa do ochrony przed nieuzasadnioną ingerencją w jego życie;
8. Prawa do uzyskiwania informacji i wypowiedzania się w sprawach, które go dotyczą, stosownie do jego wieku i dojrzałości;
9. Prawa do poszanowania godności oraz ochrony przed przemocą i poniżaniem;
10. Prawa do zachowania własnej tożsamości religijnej i kulturowej;
11. Prawa do dostępu do informacji o swoim pochodzeniu.

Samorządy lokalne odpowiadają za organizowanie i zapewnienie właściwego działania lokalnego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin. Wsparcie rodziny służy całej społeczności –

wzmacnia więzi społeczne i wpływa na jej rozwój, dlatego jest jednym z kluczowych zadań gminy. Rodzina jest podstawowym środowiskiem kształtującym osobowość dziecka, przekazującym wartości i tradycje oraz zapewniającym poczucie bezpieczeństwa. Gdy w jej funkcjonowaniu pojawiają się trudności, instytucje i służby społeczne powinny podejmować działania wspierające.

Skuteczność działań pomocowych zależy nie tylko od pracy specjalistów, lecz także od zaangażowania samej rodziny oraz jej otoczenia – w tym krewnych i lokalnej społeczności. Pomoc powinna być realizowana jak najwcześniej, przez odpowiednio przygotowaną i kompetentną kadrę. Tworząc ofertę wsparcia dla rodzin wieloprotblemowych, należy konsekwentnie respektować zasadę, że to rodzina jest podstawowym miejscem wychowania dziecka. Celem instytucji nie jest zastępowanie rodziny, lecz udzielenie jej takiego wsparcia, aby umożliwić odzyskanie prawidłowego funkcjonowania. Dlatego Program zakłada objęcie rodzin pomocą już na etapie pojawiania się pierwszych sygnałów trudności.

Współdziałanie wszystkich służb i instytucji jest warunkiem efektywnego systemu wspierania rodziny. Jednym z narzędzi realizacji tego zadania jest Program Wspierania Rodziny, przygotowany w oparciu o zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa precyzyjnie określa kompetencje oraz zakres działań poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego i administracji rządowej. Podział ten przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela nr 1 – Zakres działań.

Gmina	Powiat	Samorząd Województwa
Profilaktyka - wspieranie rodziny	- Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna - Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków - Adopcja	
- Asystent rodziny - Placówki wsparcia dziennego, - Rodziny wspierające inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, - Placówki opiekuńczo-wychowawcze - Usamodzielnienie - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej),	- Ośrodek adopcyjny Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna - Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Zgodnie z zapisami ustawy zadania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należą do zadań własnych gminy;

1. Opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. Finansowanie:
 - a) Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - b) Kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art.29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
8. Pomoc pedagoga przy realizacji usługi wspomagającej dla rodzin wielodzietnych

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu na terenie gminy jest Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia. Do jego zasadniczych zadań należy organizowanie oraz wykonywanie działań mających na celu zaspokajanie potrzeb osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. CUS rozpoznaje potrzeby mieszkańców oraz udziela im wsparcia zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio — w formie świadczeń pieniężnych, rzeczowych, usługowych oraz poprzez pomoc instytucjonalną.

Udzielana pomoc powinna być ukierunkowana na to, aby osoby i rodziny otrzymujące wsparcie mogły odzyskać lub wzmocnić swoją samodzielność oraz osiągnąć możliwie pełny poziom funkcjonowania społecznego.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 określa główne kierunki działań, priorytety oraz cele, a także opisuje sposób monitorowania realizacji programu.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE CZARNIA

Lokalna diagnoza dotycząca funkcjonowania rodzin w obszarze opieki i wychowania została opracowana na podstawie danych zebranych przez Centrum Usług Społecznych w gminie

Czarnia w latach 2023–2025. Analiza obejmuje skalę korzystania ze wsparcia systemu pomocy społecznej oraz dynamikę zmian w liczbie rodzin wymagających pomocy.

W 2023 roku wsparciem objęto 151 rodzin, w których łącznie funkcjonowało 490 osób. W 2024 roku odnotowano niewielki wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy – wsparciem objęto 157 rodzin liczących 502 osoby. W pierwszej połowie 2025 roku pomocą objęto 156 rodzin, w których znajdowały się 312 osoby (stan na 30.06.2025 r.). Liczba rodzin korzystających ze wsparcia utrzymuje się na zbliżonym poziomie, natomiast mniejsza liczba osób może wskazywać m.in. na zmianę struktury rodzin, usamodzielnianie się członków rodzin bądź okresowe zmniejszenie potrzeb w części gospodarstw domowych.

Zgromadzone dane pokazują, że potrzeby opiekuńczo-wychowawcze w lokalnych rodzinach pozostają na stałym i znaczącym poziomie, a system pomocy społecznej każdego roku obejmuje wsparciem porównywalną liczbę gospodarstw domowych. Utrzymująca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia wskazuje na trwałe wyzwania związane z realizacją funkcji opiekuńczych i wychowawczych oraz potrzebę kontynuacji działań profilaktycznych i wspierających.

Zgodnie z danymi na 31 grudnia 2024 r. gmina Czarnia liczyła 2203 mieszkańców, w tym 1068 kobiet i 1135 mężczyzn. Analiza wskazuje, że z pomocy społecznej korzystało około 22,8% ogółu mieszkańców.

W 2023, 2024 oraz 2025 roku najczęstszymi przesłankami przyznawania świadczeń były: ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Poniższa tabela prezentuje zestawienie przyczyn udzielania pomocy społecznej zgodnie z katalogiem określonym w ustawie o pomocy społecznej. Należy pamiętać, że poszczególne powody mogą występować jednocześnie u jednej osoby lub rodziny, dlatego ich liczba nie sumuje się do ogólnej liczby świadczeń.

Tabela nr 2 – Powody przyznawania pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba Rodzin 2023	Liczba osób w rodzinach 2023	Liczba Rodzin 2024	Liczba osób w rodzinach 2024	Liczba Rodzin 2025	Liczba osób w rodzinach 2025
Ubóstwo	66	246	55	213	35	156
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	1	1	2	2	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	193	34	195	28	167

W tym: Wielodzietność	33	193	34	195	28	167
Bezrobocie	19	64	17	58	10	34
Nieppełnosprawność	33	105	35	96	29	87
Długotrwała lub ciężka choroba	63	205	72	210	53	147
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	11	45	14	54	9	35
W tym: Rodziny niepełne	5	15	6	18	4	13
Rodziny wielodzietne	2	11	1	5	1	5
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	6	20	7	0	0	0
Narkomania	0	0	0	18	4	10
Zdarzenia losowe	1	1	0	0	0	0
Trudność przystosowania się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	0	0	0	0	0

Tabela nr 3 – Typy rodzin objętych pomocą społeczną 2023

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
RODZINY OGÓŁEM	151	490
O liczbie osób:	46	46
1		
2	11	22
3	23	69
4	34	136
5	21	105
6 i więcej	16	112
W tym (w rodzinach ogółem) <i>Rodziny z dziećmi ogółem</i>	74	354

O liczbie dzieci:	14	55
1		
2	33	138
3	17	87
4	6	38
5	0	0
6	2	16
7 i więcej	2	20
Rodziny nie pełne ogółem:	6	19
O liczbie dzieci:	3	10
1		
2	3	9
3	0	0
4 i więcej	0	0
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	16	43
O liczbie osób:	5	5
1		
2	3	6
3	4	12
4 i więcej	4	20

Tabela nr 4 – Typy rodzin objętych pomocą społeczną 2024

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
RODZINY OGÓŁEM	157	502
O liczbie osób:	49	49
1		
2	15	30
3	18	54
4	36	144
5	24	120
6 i więcej	15	105
W tym (w rodzinach ogółem) <i>Rodziny z dziećmi ogółem</i>	74	353
O liczbie dzieci:	16	62
1		
2	30	123
3	16	81
4	7	44
5	2	15
6	1	8
7 i więcej	2	20
Rodziny nie pełne ogółem:	6	21
O liczbie dzieci:	2	6
1		
2	2	6

3	2	9
4 i więcej	0	0
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	21	49
O liczbie osób:	9	9
1		
2	3	6
3	5	15
4 i więcej	4	19

Według oceny sytuacji bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowano w 11 środowiskach, co przy zapewnieniu wsparcia pracowników socjalnych, asystenta rodziny jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój i w znacznym stopniu daje szansę na pozostawianie dziecka w rodzinie biologicznej.

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych, podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wśród rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej największą grupę stanowią rodziny z dziećmi. Pozostałą część stanowią rodziny niepełne oraz rodziny emerytów i rencistów.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

2.1 DIAGNOZA KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2023–2025

Diagnoza została opracowana na podstawie danych wynikających ze złożonych wniosków o udzielenie świadczeń pomocy społecznej w latach 2023–2025. Analiza obejmuje trzy główne obszary wsparcia: dożywianie dzieci w szkołach, pomoc materialną dla uczniów w formie stypendium szkolnego oraz świadczenia rodzinne. Dane przedstawiają skalę potrzeb w lokalnej społeczności oraz dynamikę zmian w kolejnych latach.

W 2023 roku ze wsparcia skorzystała znacząca liczba rodzin i dzieci:

- Dożywianie w szkołach otrzymało 158 dzieci, na łączną kwotę 141 334,00 zł.
- Stypendium szkolne przyznano 123 uczniom, na kwotę 184 376,73 zł.
- Świadczenia rodzinne pobierało 220 rodzin, na kwotę 1 868 515,49 zł.

Dane wskazują na duże zapotrzebowanie zarówno na wsparcie materialne dla uczniów, jak i świadczenia rodzinne, co potwierdza utrzymujące się potrzeby finansowe gospodarstw domowych.

W 2024 roku odnotowano zmiany w liczbie osób korzystających z poszczególnych form pomocy:

- Dożywianie w szkołach objęło 166 dzieci, a więc ośmioro więcej niż rok wcześniej. Kwota świadczenia wzrosła do 188 110,00 zł.
- Stypendium szkolne otrzymało 96 uczniów, co stanowi spadek w porównaniu z rokiem 2023. Łączna kwota wyniosła 145 994,73 zł.
- Świadczenia rodzinne pobierało 201 rodzin, na kwotę 1 740 995,83 zł.

Dane sugerują zwiększone zapotrzebowanie na dożywianie oraz jednoczesny spadek liczby uczniów otrzymujących stypendium szkolne. Umiarkowany spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych może świadczyć o częściowej poprawie sytuacji finansowej części gospodarstw domowych lub zmianach w kryteriach przyznawania świadczeń.

Dane za 2025 rok obejmują okres do 30 czerwca (dla części świadczeń do 31.10.2025 r.):

- Dożywianie w szkołach otrzymało 128 dzieci, na kwotę 109 077,00 zł.
- Stypendium szkolne przyznano 96 uczniom, na kwotę 73 439,68 zł.
- Świadczenia rodzinne pobierało 163 rodziny, na kwotę 1 337 227,73 zł.

W porównaniu do lat poprzednich widoczny jest spadek liczby dzieci korzystających z dożywiania, a także istotny spadek łącznych kwot przeznaczonych na świadczenia rodzinne. Może to wynikać m.in. z aktualizacji sytuacji dochodowej rodzin, zmian w liczbie członków gospodarstw domowych lub mniejszej liczby wniosków składanych w pierwszej połowie roku.

Centrum Usług Społecznych realizował dożywianie w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, poprzez finansowanie dzieciom posiłków w placówkach oświatowych (żłobkach, przedszkolach, szkołach ponadpodstawowych) na podstawie zawartych z placówkami umów.

2.2 REALIZACJA USŁUG W LATACH 2023-2025

Asystent rodziny jest jednym z głównych „narzędzi” wspierania rodziny, ma za zadanie wspomagać rodzinę w osiągnięciu przez nią stabilizacji życiowej, umożliwiającej prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystenta rodziny przydziela Dyrektor CUS na podstawie wywiadu środowiskowego i analizy sytuacji rodziny przeprowadzonej przez pracownika socjalnego. Do pracy z asystentem zobowiązuje także Sąd Rodzinny na mocy postanowienia. Asystent pracuje zarówno z rodziną, która jest zagrożona umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, jak i w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Współpracuje wówczas m. in. z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą, ośrodkiem preadopcyjnym itp.

W Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia był zatrudniony asystent rodziny oraz była realizowana usługa pedagogiczna. Realizacja wsparcia została przedstawiona poniżej:

Realizacja usług w roku 2023

01.05.2021r do 30.09.2023r. usługi asystenta rodziny oraz pedagoga w środowisku domowym były realizowane w związku z zapisami ustawy o realizowaniu usług społecznych poprzez centrum usług społecznych i realizacją w Gminie Czarnia projektu: „Centrum Usług Społecznych w Gminie Czarnia”, finansowanego w ramach Programu Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Asystent rodziny – 593 godziny pracy na kwotę 22 692,42 zł, ze wsparcia skorzystały 4 rodziny

Pedagog – 332 godziny wsparcia na kwotę 13 767,70 zł, ze wsparcia pedagoga skorzystało 8 osób.

W roku 2024 kontynuowano świadczenie wsparcia asystenta rodziny i pedagoga ze środków własnych CUS:

Asystent rodziny – 480 godzin na kwotę 19 200,00 zł,

Pedagog – 30 godzin na kwotę 1 017,30 zł.

Dodatkowo, w ramach zadania „Świadczenie usług społecznych dla mieszkańców Gminy Czarnia w obszarze Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny”, współfinansowanego ze środków własnych gminy oraz Fundacji „Fundusz Współpracy”, w projekcie grantowym FERS.04.13-IP.06-0018/23 „Premia społeczna”. **od listopada do grudnia 2024r**, Asystent rodziny objął wsparciem 4 rodziny, a wartość usług wyniosła 1954,00 zł, Natomiast pedagog objął wsparciem 3 osoby, realizując działania na kwotę 2 143,64zł.

W roku 2025 Centrum Usług Społecznych realizuje wsparcie rodzin w ramach zadania „Premia społeczna” oraz środków własnych CUS posiadając 2 Asystentów Rodziny

Premia Społeczna:

Asystent rodziny – 400 godzin pracy do 31 października 2025r., na kwotę 11 718,00 zł,

Pedagog – 93,5 godzin wsparcia do 31 października 2025r. na kwotę 2 500,13 zł.

Środki własne:

Asystent rodziny – 200 godzin pracy do 31 października 2025r. października, na kwotę 8000,00 zł,

Pomocą asystenta rodziny ogółem w latach 2023-2025 r. objęto 6 rodzin, w których znajdowało się 15 dzieci. Zostały zawarte terminowe Plany Pracy z Rodziną, które zawierały pełną diagnozę sytuacji rodziny oraz plan wyjścia z trudnej sytuacji wraz z konkretnymi działaniami. Po zakończeniu terminu realizacji Planu dokonywana była ocena jego efektywności i jeśli rodzina nadal wymagała wsparcia, Plan był aktualizowany. Wszystkie powyższe działania stanowią spójną część systemu wsparcia rodzin na terenie Gminy Czarnia.

Głównymi przyczynami przez, które rodziny wymagały pomocy były:

- ubóstwo,
- niezaradność życiowa,
- bezrobocie,
- uzależnienie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- wielodzietność
- niepełnosprawność,
- problemy wychowawcze,
- długotrwała choroba,
- bezradność w radzeniu sobie z problemami życia codziennego.

Asystent rodziny udzielał rodzinom wsparcia o charakterze informacyjnym, praktycznym oraz emocjonalnym. Prowadził działania z zakresu pedagogizacji rodziców, przekazując im wiedzę dotyczącą celów i zadań wychowania, właściwych metod i środków wychowawczych oraz uwarunkowań wpływających na przebieg procesu wychowawczego. W ramach pracy z rodzinami organizowano także treningi umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Asystent wspierał rodziców w budowaniu i wzmacnianiu więzi rodzinnych, towarzyszył im podczas kontaktów z instytucjami oraz przekazywał informacje o dostępnych formach pomocy. Rodziny objęte asystenturą otrzymywały również wsparcie w procesie zdrowienia w związku z różnego rodzaju trudnościami, a asystent motywował je do podejmowania zmian niezbędnych do poprawy funkcjonowania.

W ramach działań Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia realizowane są zadania ukierunkowane na wsparcie rodzin w przewyciężaniu problemów oraz w prawidłowym wywiązywaniu się z obowiązków rodzicielskich.

W ramach powyższego w 2023/2024/2025 r. odbyły się konsultacje:

- **poradnictwo psychologiczne** – odbyło się 500/167/128 konsultacji,
- **spotkania z doradcą logopedą/pedagogiem** - odbyło się 500/30/44 konsultacji,
- **spotkania z terapeutą ds. uzależnień** - odbyło się 562/190/155 konsultacji,
- **konsultacje prawne** odbyło się 135 konsultacji w roku 2023

W Centrum Usług Społecznych działa również Klub Wolontariusza. W Klubie uczestniczy aktywnie grupa 13 wolontariuszy. Na terenie gminy Czarnia została powołana Młodzieżowa Rada Gminy, w której zostało powołanych 6 radnych oraz 3 osoby wspierające radnych. Obecnie od grudnia 2025r. zostanie powołana nowa kadencja.

Z danych Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.) wynika, że na terenie gminy Czarnia liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2025 oku wynosiła 4. Osoby te przebywały w spokrewnionej rodzinie zastępczej.

Na podstawie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Czarnia na lata 2025–2028 (LPDI) ustalono, że jednym z istotnych obszarów wymagających rozwoju jest dostęp dzieci i młodzieży do form wsparcia środowiskowego. W przeprowadzonych w ramach LPDI ankietach dotyczących potrzeb mieszkańców, 16,51% respondentów wskazało na potrzebę utworzenia świetlicy środowiskowej jako ważnego elementu systemu wsparcia rodziny. Zgłoszona potrzeba uplasowała się na 7. miejscu spośród 27 zidentyfikowanych potrzeb społecznych, co potwierdza jej znaczenie na tle innych usług wymagających rozwoju w gminie. W związku z powyższym Gmina Czarnia planuje rozwój usług społecznych obejmujących m.in.:

- wprowadzenie pedagoga,
- wzmocnienie pracy asystenta rodziny- coacha rodzinnego,
- oraz utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej.
-

2.3 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT systemu wsparcia rodzin w gminie Czarnia jako podstawowa metoda analizy strategicznej ma na celu identyfikację mocnych i słabych stron systemu oraz jego szans i zagrożeń a następnie wykorzystanie mocnych stron do wykorzystania szans i unikania zagrożeń.

<p>S – Mocne strony</p> <p>Obecność i aktywna praca asystenta rodziny oraz pedagoga, którzy obejmują wsparciem rodziny w kryzysie.</p> <p>Systematyczna realizacja godzin pracy specjalistów</p> <p>Stabilne finansowanie usług</p> <p>Dobra współpraca pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, szkołami i instytucjami lokalnymi.</p> <p>Niewielka liczba mieszkańców, co umożliwia bardziej indywidualne podejście do rodzin.</p> <p>Działające lokalne organizacje społeczne aktywizujące mieszkańców (np. stowarzyszenia kurpiowskie, KGW).</p>	<p>W – Słabe strony</p> <p>Ograniczona liczba specjalistów (jeden asystent rodziny, ograniczona liczba godzin pedagoga).</p> <p>Trudna sytuacja ekonomiczna części rodzin zwiększająca zapotrzebowanie na wsparcie.</p> <p>Brak szerokiej oferty specjalistycznych usług – np. psychologów, terapeutów rodzinnych, mediatorów na miejscu.</p> <p>Bariery komunikacyjne i transportowe dla rodzin mieszkających w bardziej oddalonych częściach gminy.</p> <p>Niedostateczne zasoby lokalowe do prowadzenia zajęć grupowych lub terapii.</p> <p>Niska świadomość części rodzin na temat możliwości korzystania ze wsparcia.</p>
<p>O – Szanse</p> <p>Możliwość pozyskiwania środków z programów rządowych i funduszy unijnych na rozwój usług społecznych.</p> <p>Rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami edukacyjnymi.</p> <p>Rozwój działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (warsztaty, zajęcia pozalekcyjne, kampanie).</p> <p>Szansa na zwiększenie liczby specjalistów lub liczby godzin pracy, co wzmocni system wsparcia.</p> <p>Digitalizacja usług i możliwość prowadzenia części działań online (edukacyjnych, informacyjnych).</p> <p>Rosnąca świadomość społeczna w zakresie zdrowia psychicznego i wychowania.</p>	<p>T – Zagrożenia</p> <p>Rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia, co może przekroczyć możliwości kadrowe CUS</p> <p>Ograniczenia budżetowe mogące wpłynąć na zmniejszenie liczby godzin pracy specjalistów.</p> <p>Migracje zarobkowe rodziców – ryzyko zaniedbań wychowawczych i problemów emocjonalnych dzieci.</p> <p>Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystenta rodziny przy dużej liczbie trudnych przypadków.</p> <p>Możliwe występowanie przemocy domowej, uzależnień i problemów wychowawczych utrudniających skuteczność wsparcia.</p> <p>Postępujące starzenie się społeczeństwa i mniejsza liczba dzieci, co wpływa na ogólną strukturę potrzeb społecznych.</p>

--	--

2.4 WSPÓŁPRACA INSTYTUCJI I ORGANIZACJI NA TERENIE GMINY CZARNIA

Efektywne wspieranie rodzin oraz budowanie silnej i zintegrowanej społeczności lokalnej wymaga współdziałania wielu instytucji i organizacji działających na terenie gminy. To właśnie lokalne podmioty – stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich, organizacje kulturalne i społeczne, a także jednostki ratownicze – odgrywają kluczową rolę w aktywizowaniu mieszkańców, wzmocnieniu więzi społecznych oraz kultywowaniu lokalnej tradycji. Współpraca z tymi organizacjami stanowi istotny element realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny, ponieważ ich działania uzupełniają i wzmocniają system pomocy rodzinie, sprzyjając integracji społecznej, edukacji, profilaktyce oraz rozwojowi kompetencji społecznych. Korzystanie z potencjału tych podmiotów pozwala nie tylko na skuteczniejsze dotarcie do mieszkańców, ale także na budowanie środowiska sprzyjającego wsparciu rodzin i przeciwdziałaniu ich marginalizacji.

Dodatkowo, zgodnie z ustawą z 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, wprowadzenie w CUS nowych stanowisk, takich jak Organizator Społeczności Lokalnej (OSL) czy Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS), znacząco poszerzyło możliwości współpracy i koordynacji działań na poziomie gminy. Obecność OSL wzmocnia proces sieciowania lokalnych inicjatyw, łącząc

mieszkańców, instytucje i organizacje w celu diagnozy potrzeb oraz budowania partnerstw społecznych. Z kolei KIPUS odpowiada za analizę sytuacji rodzin i tworzenie spersonalizowanych planów usług, co umożliwi skuteczniejsze i bardziej dopasowane wsparcie. Dzięki tym rozwiązaniom działania podejmowane w ramach systemu pomocy społecznej stają się bardziej kompleksowe, a współpraca między podmiotami – bardziej zintegrowana i ukierunkowana na realne potrzeby społeczności.

Na terenie Gminy Czarnia podmiotami aktywizującymi mieszkańców są przede wszystkim:

- Stowarzyszenie Miłośnicy Ziemi Kurpiowskiej
- Towarzystwo Kurpiowskie „Strzelec”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Długiem
- Kurpiowskie Bractwo Bartne
- Stowarzyszenie zwykłe Koło Gospodyń Wiejskich w Surowem
- Koło Gospodyń Wiejskich w Brzozowym Kącie.
- Koło Gospodyń Wiejskich w Bandysiach „Bandysianki”
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czarni
- Federacja Ruch Organizacji na rzecz Społecznej Aktywności ROSA
- Koło Gospodyń Wiejskich w Cyku
- Stowarzyszenie Inicjatywy Bez Wykluczeń
- Klub Wolontariusza
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Brata Zenina Żebrowskiego w Surowem
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Czarni
- Gminny Złobek przy Publicznej Szkole Podstawowej w Surowem

Na terenie Gminy Czarnia działa szereg organizacji społecznych i kulturalnych, które aktywnie angażują mieszkańców w życie lokalnej społeczności. Ich działalność obejmuje zarówno inicjatywy kulturalne i edukacyjne, jak i działania integrujące mieszkańców oraz promujące tradycje kurpiowskie.

Podejmowane działania cykliczne na terenie Gminy Czarnia:

- Międzypokoleniowy Dzień Rodziny
- Przedsięwzięcie pt. "Niedziela na wsi"
- Jarmark Bożonarodzeniowy
- Akcja społeczna pt. "Świąteczna kartka dla Seniora"
- Świąteczna zbiórka żywności w ramach akcji pn. Tytka Charytatywna"

Do najważniejszych podmiotów należą m.in.:

- Stowarzyszenie Miłośnicy Ziemi Kurpiowskiej – zajmuje się promowaniem lokalnej kultury, organizacją wydarzeń regionalnych oraz edukacją historyczną.
- Towarzystwo Kurpiowskie „Strzelec” – wspiera zachowanie kurpiowskich zwyczajów, organizuje warsztaty i pokazy rzemiosła tradycyjnego.
- Koła Gospodyń Wiejskich (w Długiem, Surowem, Brzozowym Kącie, Bandysiach „Bandysianki” i Cyku) – prowadzą działalność kulturalną, kulinarną i społeczną, integrując mieszkańców i dbając o tradycyjne obrzędy i zwyczaje.
- Kurpiowskie Bractwo Bartne – kultywuje tradycje bartnictwa oraz organizuje wydarzenia edukacyjne związane z ochroną przyrody i dziedzictwa lokalnego.
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czarni – oprócz działań ratowniczych angażuje się w edukację mieszkańców i organizację wydarzeń społecznych.
- Stowarzyszenie Inicjatywy Bez Wykluczeń – wspierają lokalną aktywność społeczną, w tym działania na rzecz integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także inicjatywy edukacyjne i kulturalne.

Dzięki zaangażowaniu tych podmiotów mieszkańcy Gminy Czarnia mają możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, rozwijania swoich pasji, pielęgnowania tradycji regionalnych oraz budowania więzi międzypokoleniowych w lokalnej społeczności.

2.5 NOWE USŁUGI W ZAKRESIE REALIZACJI WSPARCIA RODZINY

Placówki wsparcia dziennego (PWD) są formą pomocy rodzinie i dziecku, której celem jest zapewnienie opieki, bezpieczeństwa oraz wsparcia rozwojowego dzieciom i młodzieży w ich środowisku lokalnym. Działają w trybie dziennym – dzieci po zajęciach szkolnych przebywają w placówce, uczestnicząc w zajęciach edukacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych, a następnie wracają do domu.

Placówki te wspierają rodziców w procesie wychowawczym, pomagają w rozwiązywaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobiegają umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Obejmują one pomocą zwłaszcza dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, ubóstwem, przemocą lub innymi trudnościami.

Zgodnie z art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego mogą działać w formie:

1. Opiekuńczej – zapewniającej dziecku:
 - opiekę i wychowanie,
 - zajęcia opiekuńczo-wychowawcze,
 - pomoc w nauce,
 - organizację czasu wolnego, rekreacji i wypoczynku,
 - posiłek.
2. Podwórkowej (streetworkingu) – prowadzonej przez wychowawców pracujących bezpośrednio w środowisku dziecka (ulica, podwórko, świetlice środowiskowe).

Zgodnie z art. 25 i 26 ustawy, placówki wsparcia dziennego:

- zapewniają opiekę i wychowanie w czasie wolnym od nauki szkolnej,
- wspierają proces edukacyjny m.in. poprzez pomoc w nauce,
- organizują zajęcia rozwijające zainteresowania i umiejętności społeczne,
- prowadzą działania profilaktyczne i edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży,
- współpracują z rodzicami, szkołą i innymi instytucjami,
- udzielają rodzicom wsparcia w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- podejmują działania na rzecz integracji rodziny,
- prowadzą dokumentację dotyczącą pracy z dzieckiem i rodziną.

Zasady organizacji i funkcjonowania PWD

- placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone przez gminę lub przez organizacje pozarządowe, kościoły, stowarzyszenia – na podstawie zlecenia zadania publicznego;
- kierowanie dziecka do placówki odbywa się:
 - na wniosek rodzica/opiekuna,
 - na podstawie orzeczenia sądu,
 - z inicjatywy pracownika socjalnego;
- placówka powinna zapewnić dziecku bezpieczeństwo, poczucie akceptacji, warunki do nauki i zabawy;
- placówka współpracuje z asystentem rodziny, jeśli rodzina objęta jest jego wsparciem;
- każda placówka musi posiadać regulamin organizacyjny i program pracy.

Rola placówek wsparcia dziennego w systemie wspierania rodziny

Placówki wsparcia dziennego stanowią ważny element lokalnego systemu wsparcia rodziny. Ich działania:

- zapobiegają kryzysom opiekuńczo-wychowawczym,
- ograniczają ryzyko kierowania dzieci do pieczy zastępczej,
- wzmacniają kompetencje wychowawcze rodziców,
- wspierają rozwój społeczny i emocjonalny dziecka,
- tworzą bezpieczne środowisko dla młodych osób.

Są jedną z kluczowych usług oferowanych przez gminę w zakresie profilaktyki i wczesnej interwencji.

System wspierania rodziny, w tym funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego, opiera się na zapisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W programie uwzględnia się poniżej wskazane artykuły, które określają zadania gminy, organizację pracy z rodziną oraz działania profilaktyczne, realizowane także przez placówki wsparcia dziennego.

Zgodnie z art. 8 ustawy, do zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny należą w szczególności:

1. opracowywanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny,
2. praca z rodziną w formie poradnictwa, konsultacji, terapii i wsparcia w opiece i wychowaniu dziecka,
3. zapewnienie asystenta rodziny, jeśli jest to potrzebne,
4. organizowanie placówek wsparcia dziennego oraz nadzór nad nimi,
5. tworzenie warunków do działania instytucji i organizacji wspierających rodzinę,
6. podejmowanie działań profilaktycznych, w tym organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz wspieranie ich rozwoju społecznego.

Art. 8 podkreśla, że gmina pełni kluczową rolę w zapewnianiu systemu wsparcia dla rodzin, w tym w tworzeniu i prowadzeniu placówek wsparcia dziennego albo w zleceniu ich prowadzenia organizacjom pozarządowym.

Zgodnie z art. 9 ustawy:

1. Praca z rodziną prowadzona jest w celu przywrócenia rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Praca ta może być prowadzona:
 - o w miejscu zamieszkania rodziny,
 - o w placówkach wsparcia dziennego,
 - o w miejscach konsultacyjnych, poradniach i innych instytucjach.
3. Praca z rodziną obejmuje w szczególności:
 - o poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne),
 - o terapię rodzin,
 - o pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - o rozwijanie kompetencji rodzicielskich,
 - o wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
4. Praca z rodziną jest prowadzona współpracując z rodziną, z poszanowaniem jej godności, autonomii oraz z wykorzystaniem zasobów i potencjału rodziny.
5. Zadania te są realizowane przez asystentów rodziny oraz inne podmioty, w tym placówki wsparcia dziennego.

Art. 9 podkreśla, że PWD są jednym z miejsc realizacji pracy z rodziną, a ich działania mają uzupełniać działania asystenta i CUS.

Art. 18b stanowi podstawę prawną do prowadzenia współpracy m.in. między gminą, CUS, asystentami rodziny, placówkami wsparcia dziennego, szkołami oraz organizacjami realizującymi zadania dla dzieci i rodzin.

Zgodnie z art. 18b ustawy:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego, asystenci rodziny, szkoły, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje zobowiązane są do wzajemnej współpracy na rzecz dobra dziecka i rodziny.
2. Współpraca obejmuje:
 - wymianę istotnych informacji dotyczących sytuacji dziecka i rodziny,
 - koordynację działań wspierających,
 - wspólne planowanie pracy z rodziną,
 - podejmowanie zintegrowanych działań profilaktycznych.
3. Instytucje są zobowiązane do współdziałania, aby:
 - zapobiegać kryzysom w rodzinie,
 - ograniczać konieczność kierowania dzieci do pieczy zastępczej,
 - wzmacniać system pomocy dziecku i rodzinie na poziomie gminy.

Grupa docelowa placówki wsparcia dziennego w Gminie Czarnia

Placówka wsparcia dziennego w Gminie Czarnia będzie kierowana do dzieci i młodzieży szkolnej zamieszkującej teren gminy, w szczególności tych, które wymagają wsparcia w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym, edukacyjnym oraz emocjonalnym. Grupę docelową stanowić będzie około 30 dzieci, dla których zapewniona będzie stała opieka, pomoc w nauce, zajęcia rozwojowe oraz działania profilaktyczne.

Zajęcia w placówce prowadzić będzie 2 wychowawców, którzy realizować będą zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym działania opiekuńcze, wychowawcze, edukacyjne i profilaktyczne. Praca wychowawców będzie prowadzona we współpracy z rodzinami dzieci, asystentem rodziny, szkołą oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Dzięki takiej organizacji placówka wsparcia dziennego będzie stanowić ważny element lokalnego systemu wspierania rodziny, wzmacniając rozwój dzieci i młodzieży oraz zapobiegając powstawaniu sytuacji kryzysowych w środowisku rodzinnym.

3. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 będzie stanowił ważny element lokalnej polityki społecznej. Jego realizacja ma na celu wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych oraz w wyrównywaniu deficytów rozwojowych dzieci i młodzieży. Program zakłada prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, reintegracyjnym i socjalizacyjnym, skierowanych do rodzin borykających się z trudnościami w realizacji swoich podstawowych zadań.

3.1 CEL GŁÓWNY

Przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez systemowe wsparcie, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

3.2 CELE SZCZEGÓLWE

Cel 1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych przez pracowników Centrum Usług Społecznych

Zadania:

- sporządzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego w rodzinie przeżywającej trudności,
- praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcje rodziny.

Rezultat:

- systematycznie przeprowadzane diagnozy rodzin, pozwalające na wczesne rozpoznanie problemów i kierowanie rodzin do właściwych form wsparcia;
- zwiększenie skuteczności działań pomocowych dzięki współpracy ze specjalistami i kompleksowemu rozpoznaniu czynników powodujących trudności wychowawcze.

Cel 2. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Zadania:

- objęcie dożywianiem dzieci z przedszkoli i uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Czarnia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie Gminy Czarnia,
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej realizowane na zasadach wynikających z ustawy o pomocy społecznej obejmuje w szczególności zapewnienie schronienia, posiłku i innych niezbędnych potrzeb dla osoby lub rodziny, która jest tego pozbawiona.

Rezultat:

- poprawa warunków bytowych dzieci i rodzin poprzez zapewnienie posiłków, niezbędnych świadczeń oraz dostępu do opieki zdrowotnej;
- zmniejszenie ryzyka zaniedbań, niedożywienia i pogłębiania się kryzysów rodzinnych.

Cel 3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia

Zadania:

- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu jej zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę,
- pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, CUS i placówkach oświatowych,
- pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej w punktach i obsługiwanej przez adwokatów i radców prawnych.

Rezultat:

- wzrost kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, poprawa funkcjonowania rodzin oraz większa dostępność specjalistycznej pomocy (psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej i prawnej);
- zwiększenie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

Cel 4. Zapobieganie powstania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących

Zadania:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym placówkami służby zdrowia,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia lub niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii leczenia uzależnień- współpraca z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarni, podjęcie terapii dla osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową- współpraca z policją oraz Zespołem Interdyscyplinarnym,
- angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe i motywujących do podjęcia zatrudnienia,
- angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznych warsztatów w celu podniesienia kompetencji opiekuńczo- wychowawczych,

wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, pogłębienie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

- współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności z placówkami oświatowymi, policją, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym i społecznym.

Rezultat:

- wcześniejsze wykrywanie zagrożeń wskutek regularnego monitoringu środowisk rodzinnych;
- ograniczenie skali uzależnień, przemocy domowej i innych dysfunkcji dzięki kierowaniu na terapię oraz pracy profilaktycznej;
- zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej rodzin poprzez motywowanie do udziału w szkoleniach i projektach.

Cel 5. Reintegracja rodzin

Zadania:

- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny biologicznej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez wsparcie asystenta rodziny.

Rezultat:

- poprawa funkcjonowania rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w kierunku stworzenia warunków umożliwiających powrót dzieci do środowiska rodzinnego;
- większa stabilizacja emocjonalna i społeczna rodzin objętych wsparciem asystenta.

Cel 6. Podejmowanie działań profilaktycznych

Zadania:

- udział w lokalnych kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
- specjalistyczne wsparcie.

Rezultat:

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej odpowiedzialnego rodzicielstwa, przemocy, uzależnień i znaczenia rodziny;
- poszerzenie dostępu mieszkańców do działań o charakterze profilaktycznym oraz wczesnego wsparcia.

Cel 7. Wyjście rodziny z systemu pomocy społecznej

Zadania:

- podjęcie pracy zawodowej i zaprzestanie korzystania z wszelkich form pomocy społecznej.

Rezultat:

- zwiększenie liczby rodzin, które samodzielnie zaspokajają swoje podstawowe potrzeby i nie korzystają z pomocy społecznej;
- podjęcie aktywności zawodowej przez członków rodzin oraz poprawa stabilności ekonomicznej gospodarstw domowych.

Cel 8. Utworzenie placówki wsparcia dziennego

Zadania:

Placówka wsparcia dziennego będzie funkcjonować w oparciu o kadre składającą się z 2 wychowawców, a maksymalna liczba uczestników zostanie określona na poziomie 30 dzieci i młodzieży szkolnej. Pozwoli to na zapewnienie bezpiecznych warunków, stałej opieki oraz możliwości prowadzenia zajęć edukacyjnych, profilaktycznych i rozwojowych zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rezultat:

1. Zwiększenie dostępności lokalnych usług wspierających rodzinę, w tym usług środowiskowych, opiekuńczych i wychowawczych.
2. Wzmocnienie kompetencji społecznych i edukacyjnych dzieci, w szczególności tych zagrożonych wykluczeniem lub trudnościami wychowawczymi.
3. Zmniejszenie ryzyka kierowania dzieci do pieczy zastępczej poprzez wczesne działania profilaktyczne.
4. Usprawnienie współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy szkołą, CUS, asystentami rodziny/coachem, pedagogiem, oraz instytucjami systemu wsparcia.
5. Podniesienie jakości życia rodzin, poprzez zwiększenie dostępności poradnictwa, edukacji rodzicielskiej i wsparcia środowiskowego.
6. Stworzenie bezpiecznej i rozwijającej przestrzeni dla 30 dzieci, prowadzonej przez wykwalifikowanych 2 wychowawców, zgodnie ze standardami określonymi w ustawie.

Realizacja programu odbywać się będzie poprzez wspólne i spójne działania jednostek administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów i osób specjalizujących się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja zadań zawartych w Programie będzie ciągła i systematyczna w ramach czasowych obowiązywania Programu, czyli w latach 2026-2028.

Tabela nr 5 – Plan działań wspierających rodziny w Gminie Czarnia na lata 2026–2028, wraz z wskaźnikami, rezultatami, realizatorami i terminami.

Zadania	Wskaźniki	Rezultaty	Realizatorzy i Partnerzy	Planowany termin realizacji
Aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba warsztatów (cykli warsztatowych) • liczba zorganizowanych spotkań • łączna liczba godzin poszczególnych warsztatów (cykli) • liczba osób biorących udział w poszczególnych cyklach warsztatów 	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie umiejętności i kompetencji zawodowych a przez to atrakcyjności na rynku pracy poszczególnych dorosłych członków rodzin • podjęcie zatrudnienia przez poszczególnych dorosłych członków rodzin a przez to zwiększenie bezpieczeństwa finansowego rodziny 	Powiatowy Urząd Pracy , Centrum Społecznych, organizacje pozarządowe	2026-2028
Dostarczanie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom, żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w postaci zasiłku okresowego • liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w postaci zasiłku stałego • liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w postaci zasiłku celowego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin • zapewnienie możliwości realizacji podstawowych potrzeb rodziny 	Centrum Usług Społecznych , organizacje pozarządowe	2026-2028
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkołach, przedszkolach, żłobku, placówkach opiekuńczo-wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodzin, którym przyznano pomoc w formie ciepłego posiłku • liczba rodzin, którym przyznano zasiłki celowe w postaci bonów na zakup artykułów żywnościowych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin • zapewnienie możliwości realizacji podstawowych potrzeb rodziny 	Gmina Czarnia, Centrum Usług Społecznych , placówki działające w obszarze oświaty	2026-2028

Pomoc w zapatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin, którym przyznano świadczenie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin zapewnienie możliwości realizacji podstawowych potrzeb rodziny 	Gmina Czarnia, Centrum Społecznych, placówki działające w obszarze oświaty, organizacje pozarządowe	2026-2028
Udziałanie dzieciom i młodzieży stypendiów	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w formie stypendium 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin zapewnienie możliwości realizacji podstawowych potrzeb rodziny 	Gmina Czarnia, Centrum Usług Społecznych	2026-2028
Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją	<ul style="list-style-type: none"> listy obecności dokumentacja zdjęciowa 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży 	Gmina Czarnia, Centrum Usług Społecznych organizacje pozarządowe	2026-2028
Współpraca wszystkich instytucji i organizacji na terenie Gminy Czarnia zajmujących się pomocą rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zorganizowanych spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży 	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu	2026-2028

Tabela nr 6 – Działania wspierające rodziny w Gminie Czarnia na lata 2026–2028.

Zadania	Wskaźniki	Rezultaty	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
<p>Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób uczestniczących w terapii uzależnienia od alkoholu bądź innych środków psychoaktywnych liczba godzin indywidualnej terapii uzależnienia od alkoholu bądź innych środków psychoaktywnych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa funkcjonowania poszczególnych członków rodzin borykających się z problemem uzależnienia od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych 	<p>placówki działające w obszarze oświaty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gmina Czarnia, organizacje pozarządowe, Centrum Usług Społecznych, Służba Zdrowia</p>	<p>2026-2028</p>
<p>Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dwojki (dotyczących profilaktyki uzależnień, edukacji w zakresie konstruktynego spędzania czasu wolnego, edukacji w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji dotyczącej radzenia sobie w kryzysie).</p>	<ul style="list-style-type: none"> liczba warsztatów (cykli warsztatowych) liczba zorganizowanych spotkań w ramach warsztatów łączna liczba godzin poszczególnych warsztatów (cykli) 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa funkcjonowania psychicznego dwojki, młodzieży i dorosłych członków rodzin oraz nabywanie umiejętności radzenia sobie z kryzysami wzmocnienie relacji i więzi rodzinnych poprzez komunikację w rodzinach 	<p>placówki działające w obszarze oświaty, Gmina Czarnia, organizacje pozarządowe, Centrum Usług Społecznych</p>	<p>2026-2028</p>
<p>Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno- edukacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> lista obecności/spotkań dokumentacja zdjęciowa 	<ul style="list-style-type: none"> wzmocnienie relacji i więzi rodzinnych poprzez komunikację w rodzinach 	<p>Gmina Czarnia, organizacje pozarządowe, Gminna Biblioteka Publiczna</p>	<p>2026-2028</p>

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba warsztatów (cykli warsztatowych) • liczba zorganizowanych spotkań w ramach warsztatów • łączna liczba godzin poszczególnych warsztatów (cykli) 	<ul style="list-style-type: none"> • minimalizowanie zachowań agresywnych i przemocowych w rodzinach • nabycie przez uczestników umiejętności rozpoznawania własnych emocji i dysfunkcyjnych schematów zachowań oraz wyuczenie funkcjonalnych sposobów radzenia sobie z emocjami 	Zespół Interdyscyplinarny, w którego skład wchodzi: Gmina Czarnia. organizacje pozarządowe, Centrum Usług Społecznych, Sąd Rejonowy. Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej, placówki opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2026-2028
Zwiększenie aktywności własnej rodziny poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym.	<ul style="list-style-type: none"> • łączna ilość spotkań • listy obecności • dokumentacja zdjęciowa 	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie umiejętności i kompetencji 	Gmina Czarnia, organizacje pozarządowe, placówki działające w obszarze oświaty, Centrum Usług Społecznych	2026-2028
Aktywizowanie seniorów do życia w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba seniorów uczestniczących w programie • Średnia frekwencja na zajęciach 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywniejsze uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej • Rozwój nowych umiejętności i zainteresowań 	Gmina Czarnia, Centrum Usług Społecznych, organizacje pozarządowe	2026-2028
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej, społecznej, leczniczej.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem • Liczba zrealizowanych godzin wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozytywna zmiana postaw społecznych • Zmniejszenie izolacji społecznej 	Gmina Czarnia, Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Centrum Usług Społecznych	2026-2028

<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem • Liczba zrealizowanych godzin wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost wiedzy na temat szkodliwości uzależnień 	<p>Gmina Czarnia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki działające w obszarze oświaty, organizacje pozarządowe, Policja</p>	<p>2026-2028</p>
<p>Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspólnych, skoordynowanych inicjatyw • Wskaźnik satysfakcji 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost wiedzy na temat pozytywnych wzorców • Zmiana postaw wobec problemów rodzinnych 	<p>Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu</p>	<p>2026-2028</p>

Tabela nr 7 – Działania wspierające dzieci, młodzież i rodziny oraz odpowiadające im wskaźniki realizacji.

Zadania	Wskaźniki	Rezultaty	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspólnych spotkań roboczych/konsultacji Liczba skierowań uczniów do specjalistów: 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost kompetencji wychowawczych rodziców 	<p>placówki działające w obszarze oświaty, Centrum Usług Społecznych, Policja, Zespół Służby Kuratorskiej Sądu Rejonowego</p>	2026-2028
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin, które zostały objęte działaniami promującymi wolontariat. liczba dwojki uczestniczących w spotkaniach dotyczących wolontariatu. liczba rodzin, które wyraziły zgodę na udział dwojki w działaniach wolontariackich. 	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie w rodzinach trwałych postaw prospołecznych i obywatelskich. wspieranie rozwoju odpowiedzialnych, empatycznych i aktywnych młodych osób. zwiększenie zaangażowania rodzin w działania na rzecz lokalnej społeczności. budowanie kultury wolontariatu przekazywanej między pokoleniami. wzmocnienie więzi rodzinnych dzięki wspólnym inicjatywom społecznym 	<p>placówki działające w obszarze oświaty, organizacje pozarządowe, Centrum Usług Społecznych</p>	2026-2028
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin, których dzieci uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych. liczba dzieci skierowanych na zajęcia wspierające rozwój (sportowe, artystyczne, edukacyjne). liczba zajęć, w których udział był możliwy dzięki wsparciu rodziców (transport, zgoda, współpraca). liczba rodzin korzystających ze wsparcia instytucji w obszarze rozwijania zainteresowań dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> wzmocnienie więzi rodzinnych dzięki wspieraniu pasji i osiągnięć dziecka. zbudowanie trwałego nawyku aktywnego spędzania czasu wolnego w rodzinach. wzrost motywacji rodziców do dalszego angażowania się w działania edukacyjne i rozwojowe dzieci. 	<p>placówki działające w obszarze oświaty, Gmina Czarnia, organizacje pozarządowe, Gminna Biblioteka Publiczna Centrum Usług Społecznych</p>	2026-2028

Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dwojki i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych/warsztatów 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost wiedzy rodziców na temat potrzeb edukacyjnych 	placówki działające w obszarze oświaty	2026-2028
<p>Podjęmowanie działań w ramach Standardów Ochrony Małoletnich oraz realizacja procedury „Niebieskiej Karty”</p>	<ul style="list-style-type: none"> liczba zgłoszeń przyjętych przez instytucję w ramach Standardów Ochrony Małoletnich liczba zgłoszeń dokonanych przez instytucje do Sądu/Prokuratury w związku z realizacją Standardów Ochrony Małoletnich liczba interwencji w rodzinie zakończonych umieszczeniem dwojki w pieczy zastępczej na podstawie art. 12a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.) liczba realizowanych procedur „Niebieskiej Karty” liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” liczba dwojki objętych procedurą „Niebieskiej Karty” liczba powołanych Grup Diagnostycznych – Pomocowych liczba posiedzeń Grup Diagnostycznych – Pomocowych liczba skierowanych do Sądu/Prokuratury zawiadomień o możliwości popelnienia przestępstwa w związku z przemocą domową 	<ul style="list-style-type: none"> zabezpieczenie potrzeb osób doświadczających przemocy, w tym przemocy domowej poprawa bezpieczeństwa rodzin, dwojki i młodzieży efektywna współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową 	<p>Centrum Usług Społecznych Zespół Interdyscyplinarny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówki oświatowe: żłobki, przedszkola, szkoły</p>	2026-2028

3.3 PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Przewidywanym efektem realizacji programu jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom oraz stworzenie skutecznego, spójnego systemu wsparcia, przy jednoczesnym zwiększeniu liczby i różnorodności specjalistycznych form pomocy. Działania te mają prowadzić do wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, ograniczenia zjawisk kryzysowych oraz poprawy jakości życia rodzin zagrożonych dysfunkcją. Skuteczny system wsparcia rodziny przekłada się na lepsze funkcjonowanie dzieci w środowisku rodzinnym, przedszkolnym i szkolnym, sprzyjając ich rozwojowi i wyrównywaniu szans. W efekcie program przyczynia się do budowania silniejszej, bardziej zintegrowanej i odpowiedzialnej społeczności, zdolnej do wspólnego rozwiązywania problemów i wspierania rodzin w kryzysie.

4. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Czarnia dotknięte przemocą domową, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, rodziny w których są osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Program skierowany jest także do rodzin, które z różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci. Program realizowany będzie w latach 2026-2028 na terenie Gminy Czarnia.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia przy współpracy z następującymi instytucjami:

1. Urzędem Gminy Czarnia
2. Zespołem Interdyscyplinarnym
3. Policją
4. Placówkami Oświatowymi i Kulturalnymi
5. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce
6. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Myszyńcu
7. Organizacjami Pozarządowymi
8. Gminną Biblioteką Publiczną
9. Klubem Wolontariusza
10. Sądem Rejonowy

11. Placówki opieki zdrowotnej
12. Powiatowym Urzędem Pracy

6. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany: ze środków własnych pochodzących z budżetu gminy Czarnia i z budżetu państwa.

Przewiduje się również aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych takich jak Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej czy inne projekty skierowane na wsparcie dziecka i rodziny.

7. MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem programu jest Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu dotyczących danych zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia co roku przedkłada Radzie Gminy Czarnia sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu łącznie ze sprawozdaniem o działalności centrum.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czarnia, środków pozyskiwanych z innych źródeł, jak również środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

Podsumowanie

Gmina Czarnia prowadzi szeroki zakres działań wspierających rodziny, realizowanych zarówno przez jednostki organizacyjne gminy, jak i przez lokalne stowarzyszenia. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 został stworzony po to, aby systematycznie poprawiać warunki życia rodzin i dzieci oraz ograniczać sytuacje, w których najmłodszy muszą być umieszczani poza rodziną biologiczną.

Realizacja Programu opiera się na wykorzystaniu środków z budżetu Gminy Czarnia, funduszy pozyskiwanych zewnętrznie, zasobów organizacji pozarządowych oraz wsparcia sponsorów. Zakładanym efektem jest poprawa funkcjonowania rodzin i warunków życia dzieci, wzmocnienie ich bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawisk patologicznych, redukcja zachowań ryzykownych oraz stworzenie skutecznego systemu pomocy dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.

Opracowanie:

Zespół ds. opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Czarnia na lata 2026-2028

Spis tabel

Tabela nr 1 – Zakres działań.....	6
Tabela nr 2 - Powody przyznania pomocyspołecznej.....	8
Tabela nr 3 – Typy rodzin objętych pomocą społeczną 2023.....	9
Tabe Tabela nr 4 – Typy rodzin objętych pomocą społeczną 2024.....	10
Tabela nr 5 – Plan działań wspierających rodziny w Gminie Czarnia na lata 2026–2028, wraz z wskaźnikami, rezultatami, realizatorami i terminami.....	27
Tabela nr 6 – Działania wspierające rodziny w Gminie Czarnia na lata 2026–2028.....	29
Tabela nr 7 – Działania wspierające dzieci, młodzież i rodziny oraz odpowiadające im wskaźniki realizacji.....	32

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
Dorota Kaczmarczyk
mgr Dorota Kaczmarczyk

**10. Głosowanie w sprawie uchwalenia
Uchwały Rada Gminy Czarnia z dnia 29 grudnia 2025r. w sprawie
przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy
Czarnia na lata 2026-2028**

GŁOSOWAŁO:	15
głosowało ZA:	15
głosowało PRZECIW:	0
WSTRZYMAŁO się:	0

LP.	Nazwisko i Imię	jak głosował
1	Biedka Danuta	głosował ZA
2	Brakoniecka Ewelina	głosował ZA
3	Brysiewski Stanisław	głosował ZA
4	Dąbrowska Jadwiga	głosował ZA
5	Kaczmarczyk Dorota	głosował ZA
6	Kurzyński Krzysztof	głosował ZA
7	Pyśk Bartosz	głosował ZA
8	Ramotowska Aldona	głosował ZA
9	Samsel Beata	głosował ZA
10	Samsel Jacek	głosował ZA
11	Sztemberg Ryszard	głosował ZA
12	Szydlik Kazimierz	głosował ZA
13	Tabaka Żyśk Martyna	głosował ZA
14	Zapadka Sebastian	głosował ZA
15	Zyśk Anna	głosował ZA